

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
ADMINISTRATORS' COMPETENCIES AFFECTING STUDENT AFFAIRS
ADMINISTRATION IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER
THE JURISDICTION OF RATCHABURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ปานทิพย์ จังพานิช / PARNTHIP JUNGPANIT¹
จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย / JITTIRAT SAENGLOETUTHAI²
พิชญาภา ยืนยาว / PITCHAYAPA YUENYAW³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา และ 3) วิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 310 คน ใช้วิธีการสุ่มแบ่งชั้นตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การมีวิสัยทัศน์ การบริการที่ดี และการพัฒนาตนเอง

2. การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ งานบริการนักเรียน งานกิจกรรมนักเรียน งานปกครองนักเรียน และงานแนะแนวนักเรียน

¹ นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การพัฒนาตนเอง การวิเคราะห์และสังเคราะห์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ ร้อยละ 77 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารกิจการนักเรียน ประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study level of educational administrators' competencies; 2) study level of student affairs administration in educational institutions; and 3) analyze administrators' competencies affecting student affairs administration in educational institutions. The research samples, derived by proportional stratified random sampling characterized by school size, were 310 administrators and teachers in government school under the Jurisdiction of Ratchaburi Primary Educational Service Area office 2. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the educational administrators' competencies were at the high positive level. They were ranked from the highest to the lowest as follows; analysis and synthesis, negotiation and motivation, personnel development, team-working management, learning accomplishment, vision, service mind and self-development.

2. Overall and in specific aspects, the student affairs administration in educational institutions was at the high positive level. They were ranked from the highest to the lowest as follows; service and student welfare, the student guidance activities, the provision of advice about student administration and vocational guidance.

3. The educational institutions administrators' competencies in the aspects of personnel development, self-development, analysis and synthesis together predicted student affairs administration in educational institutions at the percentage of 77 with statistical significance at .01.

Keywords: administrator's competency, student affairs administration, primary education

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา สืบเนื่องจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วัฒนธรรม และวิทยาการใหม่ ๆ จากอารยประเทศเข้ามา มีอิทธิพล ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลกระทบต่อระดับคุณธรรม จริยธรรมของบุคคล ถดถอยลดน้อยลงเรื่อย ๆ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคคล ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน ซึ่งถือว่าเป็นพลังอันสำคัญของชาติ เพราะเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างหลากหลาย เป็นวัยที่ก้าวสู่ระบบการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ออกสู่สังคมได้อย่างมีศักยภาพที่สมควรได้รับการพัฒนาให้เป็นพลังของชาติที่ต้องสืบทอดและ ดำเนินกิจกรรมทางสังคมต่อจากคนรุ่นก่อนต่อไป เป้าหมายของพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ว่า เป้าหมายเชิงคุณภาพ ต้องการให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีทักษะ ในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข การพัฒนาคนให้มีความรู้ โดยมุ่งให้เกิดการเสริมสร้างความรู้ตามความเหมาะสมของคน ทุกกลุ่ม ทุกวัย เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ก้าวสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง และ สนับสนุนเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ในขณะที่เดียวกันมุ่งเสริมสร้างคนไทย ให้มีสุขภาวะที่ดี ควบคู่กับการเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550: 1)

การพัฒนาคนนั้น จะพัฒนาคุณภาพของคนได้มากขึ้นขึ้นอยู่กับกระบวนการ วางแผนการจัดการศึกษาเป็นส่วนสำคัญ สำหรับระบบการศึกษาในประเทศไทยได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยใช้กระบวนการ พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายและหลักการชัดเจนในหมวดที่ 1 โดยเฉพาะ มาตราที่ 6 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 5)

ภารกิจของสถานศึกษานั้นนอกจากจะมุ่งงานด้านการเรียนการสอนหรืองานวิชาการแล้ว ต้องรับผิดชอบในการบริหารงานต่าง ๆ อีกเช่น งานบุคลากร งานงบประมาณและการบริหารทั่วไป งานต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ต้องมีความสัมพันธ์และอาศัยซึ่งกันและกัน จึงจะทำให้กิจกรรมดำเนินไปด้วย ความราบรื่น ซึ่งงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและบริการต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักเรียน ได้รับประสบการณ์และได้รับความสะดวกสบาย จึงจำเป็นต้องมีการบริหารกิจการนักเรียนอย่าง ถูกต้องตามหลักวิชาการ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2553: 138)

งานบริหารกิจการนักเรียนจึงมีความสำคัญมากในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพเป็น การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียน เช่น การปกครองนักเรียน การจัดบริการนักเรียน การบริการ แนะแนวนักเรียน และการจัดกิจกรรมนักเรียน สันติ นิลหมีนไวย (2546: 3-4) กล่าวว่า จุดมุ่งหมาย ของการศึกษานั้นไม่ใช่มุ่งที่จะพัฒนาด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการพัฒนาคนให้เป็นผู้มี อุบนิสัยที่สมบูรณ์ คือ เป้าหมายสูงสุดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ เป็นผู้ที่ใช้การได้ในสังคม และดำรงชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบันและอนาคตได้อย่างปกติสุข สิ่งเหล่านี้จึงเป็นภาระหน้าที่หลัก ของงานกิจการนักเรียนที่จะต้องดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายเพราะเป็นงานที่มีส่วนเสริมพฤติกรรม ของนักเรียนให้มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม และจริยธรรม

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพฤติกรรม และผลักดันคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม และจริยธรรม พร้อมทั้งจะเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ที่จะช่วยพัฒนาพฤติกรรม ของนักเรียน จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาดูแลและเอาใจใส่ เพราะระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเป็นคนมีระเบียบ วินัย มีความรับผิดชอบในตนเอง ในสังคมให้มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ความซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

ดังนั้น การบริหารกิจการนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารควรมีความสามารถสูง เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้อง มีสมรรถนะความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมตลอดจนมีจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำ ไปสู่การจัดและบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ โดยสำนักงานคณะกรรมการ การข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2546: 65-72) ได้กำหนดสมรรถนะของผู้บริหารไว้ว่า ประเมินสมรรถนะหลัก คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และสมรรถนะประจำสายงาน คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและจูงใจ การพัฒนา ศักยภาพบุคลากร และการมีวิสัยทัศน์

กล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการบริหารกิจการนักเรียน ซึ่ง เป็น การช่วยเหลือป้องกัน ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่เยาว์วัย เนื่องจากเป้าหมายของกิจการนักเรียน เป็นกิจกรรมที่สร้างและเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถ ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง มีทักษะการดำเนินชีวิต และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับสุภภรณ์ จันทร์กลม (2556: 102-105) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ในอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง พบว่า สมรรถนะหรือความสามารถประการหนึ่งในการทำงาน บริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการวิชาการที่สอดคล้องกับสภาพ

บริบทของสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการทำงานและประสิทธิภาพของงาน เช่น ด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา ด้านการบริหารกิจการนักเรียน และด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 (2557: 11-17) ได้ดำเนินการส่งเสริม การจัดการศึกษาตามพันธกิจที่กำหนดว่า ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 17 ที่กำหนดว่า “ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก” อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม คุณภาพชีวิตที่ดี และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 คือ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า สมรรถนะของผู้บริหารมีความสำคัญในการบริหารกิจการนักเรียนเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ จึงทำให้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เพื่อจะได้นำผลการศึกษาวินิจฉัยไปใช้เป็นแนวทางพิจารณาสนับสนุนส่งเสริม และพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
3. เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ซึ่งมีองค์ประกอบ 8 ด้านได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี

3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ 6) การสื่อสารและจูงใจ
7) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และ 8) การมีวิสัยทัศน์

2. ตัวแปรตาม คือ การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้านได้แก่ 1) งานปกครองนักเรียน
2) งานบริการนักเรียน 3) งานแนะแนวนักเรียน และ 4) งานกิจกรรมนักเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
ที่เกิดจากความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่ทำให้สามารถปฏิบัติงาน
ได้สำเร็จ และบรรลุผลสัมฤทธิ์ขององค์กร ได้แก่

1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง พฤติกรรมความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มี
คุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน
เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.2 การบริการที่ดี หมายถึง พฤติกรรมความตั้งใจและกระตือรือร้นในการให้บริการ
มีการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

1.3 การพัฒนาตนเอง หมายถึง พฤติกรรมความสามารถในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย
ของตนเอง การเลือกวิธีพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตาม
องค์ความรู้ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในวงการวิชาการและวิชาชีพ เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

1.4 การทำงานเป็นทีม หมายถึง พฤติกรรมความสามารถในการวางแผนงานร่วมกับ
ผู้อื่น การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน ยกย่องให้เกียรติผู้อื่น การปรับ
ตัวเข้ากับบุคคลอื่น แสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามได้ในโอกาสที่เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ
ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ หมายถึง พฤติกรรมความสามารถในการทำ
ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ แล้วแยกประเด็นเป็นส่วนย่อยตามหลักการ หรือกฎเกณฑ์ที่กำหนด สามารถ
รวบรวมสิ่งต่าง ๆ จัดทำอย่างระบบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์องค์
หรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำนโยบาย วางแผน

การบริหารสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และมีการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษาแก่ต้นสังกัด

1.6 การสื่อสารและจูงใจ หมายถึง พฤติกรรมความสามารถในการพูด เขียน สื่อสาร โต้ตอบ เสนอแนวคิดในที่ประชุมและในโอกาสต่าง ๆ การเป็นผู้นำการอภิปรายและสรุปประเด็น ในการประชุม การให้กำลังใจและให้เกียรติผู้อื่น ตลอดจนสามารถชักจูง โน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นด้วย ยอมรับคล้อยตามเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร

1.7 การพัฒนาศักยภาพบุคลากร หมายถึง พฤติกรรมความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้แก่เพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการส่งเสริมจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาบุคลากร การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนและให้ผู้ร่วมงาน ได้พัฒนาความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ

1.8 การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมความสามารถในการมีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ ทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาองค์กรที่เป็นรูปแบบเป็นที่ยอมรับและเป็นไปได้ในทาง ปฏิบัติ การยอมรับแนวคิด วิธีการใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนางาน และมีการยอมรับการเปลี่ยนแปลง เทคนิควิธีการ เมื่อสถานการณ์แวดล้อมเปลี่ยนแปลงได้

2. การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่ต้องดำเนินงาน จัดการกิจการและภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนภายนอกห้องเรียน เพื่อให้ นักเรียน ได้พัฒนา และมีพฤติกรรมและคุณธรรมอันพึงประสงค์ ได้แก่

2.1 งานปกครองนักเรียน หมายถึง งานเกี่ยวกับการควบคุมระเบียบวินัยของนักเรียน การแต่งกาย การปฏิบัติตน ตลอดจนพฤติกรรมนักเรียน ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้คำแนะนำแก่สถานักเรียน เพื่อสร้างระบบประชาธิปไตยในโรงเรียน ให้คำชี้แนะว่ากล่าวตักเตือนและติดตามนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ประสานงานกับผู้ปกครอง ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์มาพูดคุยร่วมกัน เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาของนักเรียน และมีการประสานความร่วมมือกับชุมชนภายนอกที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในงานปกครอง

2.2 งานบริการนักเรียน หมายถึง งานเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายงานบริการการจัด บริการห้องสมุดให้มีบรรยากาศการอ่านที่เหมาะสม การบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การจัด กิจกรรม และการบริการต่าง ๆ การพัฒนาบุคคลให้เป็นคนดี คนเก่ง มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน การจัดกิจกรรมประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน และการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม

2.3 งานแนะแนว หมายถึง เป็นงานที่เกี่ยวกับการแนะแนวเป็นแหล่งศึกษาและ จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารให้ความรู้กับนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์ในโครงการ เพื่อนช่วยเพื่อน ส่งเสริมให้มีข้อมูลการศึกษาสู่การประกอบอาชีพ ส่งเสริม การจัดระบบข้อมูล

สารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาและสนับสนุนการศึกษาของนักเรียน การส่งเสริมให้จัดระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อให้คำปรึกษานักเรียน รวมทั้งการปรับปรุงพัฒนาและรายงานผลการจัดกิจกรรมแนะแนว

2.4 งานกิจกรรมนักเรียน หมายถึง งานกิจกรรมที่สนองความต้องการของนักเรียน เช่น การจัดกิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมการเข้าค่ายอาสาพัฒนาชุมชน กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด การส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะต่อความคิดสร้างสรรค์ และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การจัดกิจกรรมสภานักเรียน ส่งเสริมทักษะความเป็นประชาธิปไตย กิจกรรมปฐมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอาราชนบุรี เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนและครูเป็นหน่วยวิเคราะห์

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอาราชนบุรี เขต 2 ทั้งหมด 150 โรงเรียน ซึ่งมีประชากร โดยจำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหารจำนวน 138 คน และกลุ่มครูจำนวน 1,425 คน รวมทั้งสิ้น 1,563 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอาราชนบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันันท์, 2551: 178) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
โรงเรียนขนาดเล็ก	51	328	10	64
โรงเรียนขนาดกลาง	83	931	16	181
โรงเรียนขนาดใหญ่	12	187	2	36
รวม	138	1,425	28	282
รวมทั้งหมด	1,563		310	

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษาและการบริหารกิจการนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถามกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมนิยาม ตัวแปรการวิจัย แล้วนำมาจัดทำเป็นข้อกระทงคำถามสำหรับการวิจัยโดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรง ด้านเนื้อหา ของข้อกระทงคำถาม แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้ข้อคำถามตัวแปรต้น 32 ข้อ และตัวแปรตาม 23 ข้อ ปรับปรุงแก้ไขข้อกระทงคำถามแล้วจัดทำแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมาคำนวณหาความเที่ยง โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของสมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษาเท่ากับ 0.91 และค่าความเที่ยงของการบริหารกิจการนักเรียนเท่ากับ 0.84

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 310 ฉบับ ไปยังสถานศึกษาที่มีผู้บริหารและครูที่ ปฏิบัติการสอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวัน เวลาที่นัดหมาย ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าสถิติตั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูล ทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบ คำบรรยายการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารกิจการนักเรียน ในสถานศึกษา หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์สมรรถนะของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.54) รองลงมา ได้แก่ การสื่อสารและจูงใจ ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.53) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.55) การทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.54) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.51) การมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.54) การบริการที่ดี ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.54) และการพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.51) ตามลำดับดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

(n=310)

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
การมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.31	0.51	มาก	5
การบริการที่ดี	4.27	0.54	มาก	7
การพัฒนาตนเอง	4.18	0.51	มาก	8
การทำงานเป็นทีม	4.32	0.54	มาก	4
การวิเคราะห์และสังเคราะห์	4.36	0.54	มาก	1
การสื่อสารและจูงใจ	4.34	0.53	มาก	2
การพัฒนาศักยภาพบุคลากร	4.33	0.55	มาก	3
การมีวิสัยทัศน์	4.31	0.54	มาก	6
รวม	4.30	0.47	มาก	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

การบริหารกิจการนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยงานบริการนักเรียน ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.54) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ งานกิจกรรมนักเรียน ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.52) งานปกครองนักเรียน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.51) และงานแนะแนวนักเรียน ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

(n=310)

ข้อ	การบริหารกิจการนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	งานปกครองนักเรียน	4.18	0.51	มาก	3
2.	งานบริการนักเรียน	4.21	0.54	มาก	1
3.	งานแนะแนวนักเรียน	4.14	0.56	มาก	4
4.	งานกิจกรรมนักเรียน	4.20	0.52	มาก	2
รวม		4.19	0.48	มาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_7) การพัฒนาตนเอง (X_3) และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X_5) เป็นตัวแปรที่ได้รับการเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความแปรผันของการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.77 ซึ่งแสดงว่าการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การพัฒนาตนเอง และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา และสามารถทำนายประสิทธิภาพผลสถานศึกษาได้ร้อยละ 77 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบคือ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.39 + 0.33 (X_7) + 0.31 (X_3) + 0.23 (X_5)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.37 (Z_7) + 0.33 (Z_3) + 0.25 (Z_5)$$

ตารางที่ 4 ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหาร
กิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี
เขต 2 ในภาพรวม (Y_{tot})

(n=310)

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	3	56.65	18.88	340.86**	.00
Residual	306	16.95	0.05		
Total	309	73.61			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก เข้าสมการ	b	SE.b	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.39	0.12		3.32**	.01
การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_7)	0.33	0.03	0.37	8.65**	.00
การพัฒนาตนเอง (X_3)	0.31	0.04	0.33	7.41**	.00
การวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X_5)	0.23	0.03	0.25	5.96**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.87   R² = 0.77   SEE. = 0.23

อภิปรายผล

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ มีระดับปฏิบัติสูงสุด รองลงมา
คือ ด้านการสื่อสารและจูงใจและด้านการพัฒนาศักยภาพ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร
สถานศึกษามีความเป็นผู้นำ มีการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของบุคลากร เพื่อเป็น
แนวทางในการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนถึงมีการให้คำปรึกษา ช่วยแก้ปัญหา ให้กำลังใจ และ
ส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของदनยพัชร์

บุญญาธิ (2556: 105) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครปฐม เขต 2 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาได้ตระหนักถึงบทบาทของผู้นำยุคใหม่ มีความมุ่งมั่น ในการปฏิบัติงานรวมทั้งดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีคุณภาพ เพราะข้อบังคับของคุรุสภากำหนดไว้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการบริหารการศึกษาหรือเทียบเท่า ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนที่ผ่านการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการพัฒนาทางด้านสมรรถนะตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดมาแล้ว จึงเป็นผู้มีสมรรถนะหรือความสามารถในการทำงานควบคู่กับความรู้ในการบริหารงานของสถานศึกษา ตามนโยบายและเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาที่ตั้งไว้ ได้อย่างมีคุณภาพจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครปฐม เขต 2 เป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยรวมมีระดับปฏิบัติมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารกิจการนักเรียน ด้านงานบริการนักเรียน มีระดับปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน และงานปกครองนักเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารของสถานศึกษา ได้บริหารกิจการนักเรียนโดยการส่งเสริมการจัดบริการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดการบริการห้องสมุด การจัดการบริการด้านสุขภาพอนามัย มีการประชาสัมพันธ์ที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน อีกทั้งยังมีการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และท้องถิ่น ตลอดจนจนถึงการปกครองนักเรียนในด้านความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของภิญญา รัตนวราชาติ (2551: 60) พบว่า การบริหารกิจการนักเรียน อำเภอลดงใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรstadt โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่สำคัญที่โรงเรียนต้องจัดขึ้นเพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนมีคุณลักษณะเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยผู้เรียนสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ เพื่อช่วยพัฒนาองค์รวมทั้งร่างกายและจิตใจ และเปิดโอกาสให้นักเรียนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบวินัยของโรงเรียน พร้อมการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยอยู่เสมอ

3. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาราชบุรี เขต 2 เรียงตามอิทธิพลจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์

เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ราชบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถทำนายการบริหารกิจการนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ได้ร้อยละ 77 โดยอภิปรายผล
เป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร มีอิทธิพลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากสถานศึกษา
โดยผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอยู่เสมอ โดยการส่งเสริม สนับสนุน
จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากร ให้โอกาสเพื่อนร่วมงานได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ
ตลอดจนถึงการจูงใจให้บุคลากรได้มีการพัฒนาความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพอยู่เสมอ
ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชาติรี ประสมศรี (2555: 95) พบว่า สถานศึกษาเป็นหน่วยงาน
ปฏิบัติที่สำคัญยิ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งศักยภาพของบุคลากร
มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้เป็นคนดี คนดี คือ คนที่
ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพมีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้าน
จิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัยมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเหตุผล รู้หน้าที่มีจิตใจประชาธิปไตย
มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นคนเก่ง คนเก่ง คือ
คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิตโดยมีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นคนทันสมัย
ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและทำ
ประโยชน์ให้เกิดแก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ เป็นคนมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพทั้งทางกาย
และจิตใจที่ดี เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีอิสรภาพ
ปลอดจากอบายมุขและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเพียงพอแก่อัตภาพ สามารถปรับตัวได้เหมาะสม
กับสถานการณ์และสังคมที่เปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาจะได้ผลดีเพียงใดจึงขึ้นอยู่กับ
การบริหารงานในสถานศึกษาในด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเป็นสำคัญ

3.2 ด้านการพัฒนาตนเอง มีอิทธิพลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา
มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการและวิชาชีพ เพื่อนำ
นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้พัฒนางานของตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ
วีระเชษฐ สุชาติวิเศษ (2551: 78) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการตื่นตัวปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
ในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง เข้าร่วมประชุมสัมมนามากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องมาจากปัจจุบัน
มีการกระจายสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่ต่างจังหวัดให้ผู้บริหารสามารถเรียนต่อ
ในระดับสูงขึ้นได้ง่ายขึ้น และมีการพัฒนาเทคโนโลยีทางการสื่อสารมากขึ้น มีการเข้าถึงข้อมูล
ข่าวสารในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้หลายทาง เช่น ด้านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3.3 ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ มีอิทธิพลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ เพื่อจัดทำนโยบายและวางแผนการบริหารสถานศึกษา โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และมีการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สังกัดอยู่ สอดคล้องกับประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551: 47-53) ที่กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตบุคคลที่มีความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์จะมีความสามารถในด้านอื่น ๆ เหนือกว่าบุคคลอื่น ๆ ทั้งด้านสติปัญญาและการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด เป็นทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะที่สำคัญ คือ การสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเน และการประยุกต์ใช้การประเมินการจำแนกแยกแยะประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุปเชิงเหตุผล การศึกษาหลักการ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ การตั้งสมมติฐานที่มีผลมาจากการศึกษาค้นคว้าและการตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจด้วยเหตุผล ทักษะการคิดวิเคราะห์จึงเป็นทักษะการคิดระดับสูงที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการคิดทั้งหมด ทั้งการคิดวิจารณ์ญาณและการคิดแก้ปัญหา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริการที่ดีมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการอบรม ศึกษาดูงาน ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการ โดยให้สถานศึกษาตระหนักและเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการให้บริการต่อชุมชนและผู้รับบริการ ซึ่งจะส่งผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาตนเองมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้รู้เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการพัฒนาตนเอง อันจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า การปกครองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความสนใจในการควบคุม และเอาใจใส่ด้านความประพฤติของนักเรียน การบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน ตลอดจนการให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบวินัยต่าง ๆ ของสถานศึกษา

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า การปกครองนักเรียน ด้านการแนะแนวนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าภาพรวม ดังนั้น สถานศึกษาควรจัดครูและบุคลากรที่มีความรู้ ผู้มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพต่าง ๆ มาให้ข้อคิด แนะนำแนวทางชีวิตในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.5 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำแนวทางสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร 2) ด้านการพัฒนาตนเอง และ 3) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจการนักเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของครู

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา

สรุป

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร 2) ด้านการพัฒนาตนเอง และ 3) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยนี้พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ สามารถทำนวยการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ได้ ร้อยละ 77 สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่มีอิทธิพลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ได้แก่ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการทำงานเป็นทีม 4) ด้านการสื่อสารและจูงใจ และ 5) ด้านการมีวิสัยทัศน์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: คู่สุสภา.
- ชาติรี ประสมศรี. (2555). **ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- दनยพัชร บุญญาธิ. (2556). **สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). **การพัฒนาคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิค ฟรินติ้ง.
- ภิญญา รัตนวรชาติ. (2551). **การบริหารกิจการนักเรียนตามการรับรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2553). **แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วีระเชษฐ ฮาดวิเศษ. (2551). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3**. รายงานการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สันติ นิลหมื่นไวย. (2546). **การพัฒนารูปแบบปฏิบัติงานส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยโรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาภรณ์ จันทร์กลม. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2551). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์แนวทฤษฎีการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (2557). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557**. ราชบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2546). **กฎหมายและหนังสือเวียน
ของ ก.ค.ศ.** กรุงเทพฯ: ครูสภา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี. (2550).
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ:
สุทรไพศาล.